

L'home que volia ser rei de Joan Cavallé

Sempre havia pensat que Joan Cavallé tenia un do especial per escriure per a joves. El curs 97-98 vaig programar com a lectura per a xiquets i xiquetes de 16 i 17 anys la seva novel·la *Rei de mi*, per mi la seva millor obra de narrativa fins aleshores. La vaig encertar. La majoria d'alumnes la van trobar una obra engrescadora i amena i van fer-li una llista de preguntes que potser ja no li arribaré a lliurar mai. És tan curta la vida! D'altra banda, crec que tot el que toca el Joan es converteix en text dramàtic i és per això que volia treure a col·lació aquesta primera anècdota perquè jo estic convençut que Cavallé ho escriu tot per ser dit, i aquest tret li confereix una expressivitat especial. Però encara hi ha una altra cosa que volia consignar d'una part de l'obra de Cavallé, la reflexió sobre l'organització social. La trobem reflectida en clau d'humor i ironia a *Rei de mi*, i la tornem a trobar en el llibre que ens ocupa avui. Tots dos fan pensar sobre com vivim amb els altres, sobre com ens organitzem per viure plegats: l'un a *contrario* perquè el protagonista és un naufrag i l'altre *tout court* perquè és un ciutadà que aconsegueix ser rei sense cap daltabaix. *L'home que volia ser rei* és una preciosa i petita peça de rellotgeria per explicar al seu fill (tal i com deduïm de l'endreça), en clau narrativa i humorística no exempta de dramatisme, algunes idees sobre com ens organitzem els humans: ambicions, utopies, campanyes electorals, enganys, migracions, revolucions, autoenganys, teatre, etc. El llibre és doncs clarament didàctic, però adquireix al meu parer una dimensió que ultrapassa la intenció inicial. És un exemple de com transformar temes insidiosos en solucions literàries brillants. L'ha publicat Cruïlla enguany dins de la col·lecció ja clàssica "El vaixell de vapor". A la contraportada hi llegim que és per a nens a partir de 7 anys, però jo l'he llegit al meu fill que en té 6 i el recomanaré a ma mare que en té 63. Amb això vull dir que el llibre aconsegueix una fita que em sembla que molts signaríem: la universalitat. Es pot llegir al Japó i a Tailàndia i a Cambrils, i el pot llegir tothom, i quan dic llegir vull dir gaudir.

"La paraula entesa com a corporització de les idees" d'aquesta manera definia Cavallé l'escriptura dramàtica ja fa uns anys i la frase sembla expressa pel llibre que ens ocupa, la paraula es fa conte per destil·lar una sèrie d'idees globals sobre la nostra organització col·lectiva que de ben segur han provocat un munt de preguntes del seu fill Joan. El ciutadà Martí vol ser rei a la República del Sidral, i amb els temps que ens ha tocat viure a Catalunya el llibre és absolutament oportú.

No vull deixar passar aquesta oportunitat per remarcar el paper de les il·lustracions de Daniel Jiménez que em semblen molt adequades per a un conte que no té edat per molt que els editors s'entestin a etiquetar amb edats allò que no es pot etiquetar com la bona literatura. Llegiu-vos-el i feu que els vostres fills i filles i amics i amigues el llegeixin, és de tanta actualitat i tan memorable alhora que fa esborronar.

ADAM MANYÉ

Publicat al diari *El Punt* el 4 de desembre de 2006